

Üstökösök

június-július

Észlelő	Észl.	Műszer
Bakos Gáspár (Budapest)	1	20x60 B
Csiszár Tibor (Pécs)	3 fotó	2,8/200
Kereszturi Akos (Budapest)	2	20x60 B
Kiss László (Szeged)	1	10,0 T
Kocsis Antal (Balatonkenese)	6	8 L
Kósa-Kiss Attila (Nagyszalonta, RO)	4	6,3 L
Mizser Attila (Budapest)	3	20x60 B
Pap Csaba (Veszprém)	2	19 T
Sárneckzy Krisztián (Budapest)	3	20x60 B
Szarka Levente (Kecskemét)	3	20x60 B
Szauer Ágoston (Szombathely)	1	11 T
Ujvárosy Antal (Aggtelek)	3	6,3 L

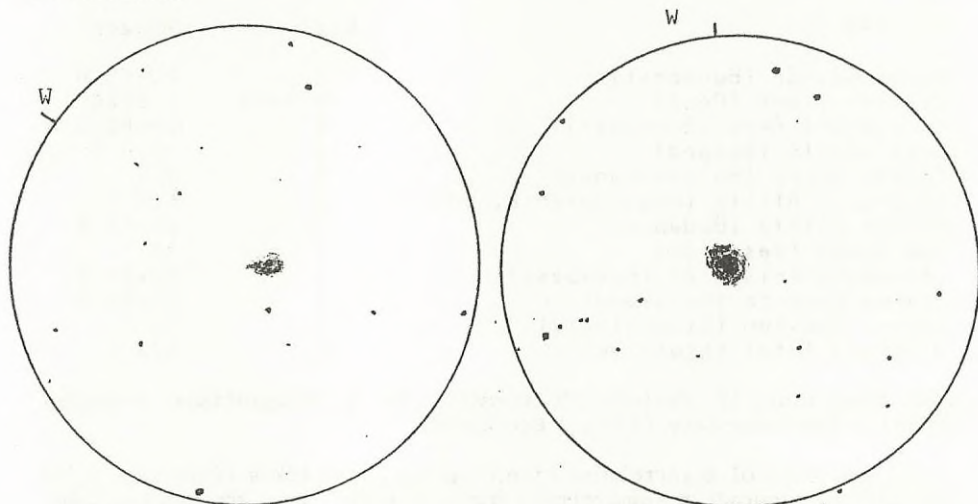
A két hónap alatt 12 észlelő 29 vizuális és 3 fotografikus észlelést végzett a Shoemaker-Levy (1991_a) üstököséről.

Az észlelésekből egyértelműen kiderül, hogy az üstökös fényessége 0,5-1 magnitúdóval elmaradt a számítottól. Ennek ellenére igen könnyen meg lehetett figyelni a legkisebb binokulárokkal is. A viszonylag nagy fényesség és a cirkumpolaritás ellenére kevés észlelés született. Szerencsére az utóbbi időben kialakult "kemény magnak" köszönhetően viszonylag hézagmentes az észleléssorozat. Jó lenne, ha mások is belépnének az aktív üstökösészlelők táborába.

E rövid bevezető után térjünk rá a megfigyelésekre, melyeket Mizser Attila június 22-i észlelése nyit meg. Ekkor még csak 8,5 magnitúdós volt az üstökös. A kóma mindössze 3' átmérőjű, és nagyon diffúz. A hónap végére az összfényesség elérte a 8 magnitúdót, és a kóma mérete is megduplázódott. Nagyobb műszerekkel azt is észrevették, hogy PA 320 felé megnyúlt a kóma, sőt Kósa Kiss Attila egy 11'-es villás csóvát is látni vélt, mely Pap Csaba rajzán szintén megtalálható. Erről az időszakról most lássunk két leírást, melyek közül az elsőt Kocsis Antal készítette 8 cm-es refraktorral, 50x-es nagyítással június 28-án: "Jól látható és könnyen azonosítható üstökös. Kissé elliptikus alakú, diffúz folt. Közepe csak kicsit fényesebb a kóma többi részénél." Két nappal később, június 30-án Szarka Levente a következőket látta: "Könnyű, de nem feltűnő üstökös. PA 320 felé elnyúlt, talán egy 1' körüli csóvakezdemény is látszik. A 20x60-as binoklival 7,7 magnitúdót kaptam az üstökös fényességére."

Több észlelő említ központi magot. Ennek fényességét eléggé ellentmondóan 9-12 magnitúdó közöttinek észlelték. Csiszár Tibor 30-án hajnalban Fuji Neopan 400-as filmre készített felvételein is észrevehető az ÉNy-i irányba mutató csóva.

Július elején tovább fényesedett az üstökös és elérte a 7,5 magnitúdós fényességet, bár nagyobb távcsövekkel nézve ennél rendellenesen halványabb volt. A kóma átmérője vizuálisan 8'-10' körül alakult, és továbbra is jellegtelenül diffúz maradt. Ismét a fotográfia sietett segítségünkre. Csiszár Tibor Kodak TP 2415 filmre készítette 10 perc megvilágítású fotóját, melyen remekül látszik az M81-82 galaxispáros, valamint a 8,8-9,0 magnitúdós üstökös. A felvétel nagyításán gyönyörűen látszik az üstökös 5'-6'-es, PA 10 irányú csóvája. A képen egyébként 13 magnitúdós csillagok is látszanak.

1992.06.30. 21:45 UT
16 T, 42x
Szarka Levente

1992.07.01. 22:35 UT
8 L, 20x
Kocsis Antal

A teleholdas időszakban két hétig nincs megfigyelés, de külföldi észlelések szerint nem fényesedett tovább az üstökös. A Hold elvonulása után már csak két észlelés készült. Kiss László július 20-án figyelte meg az üstökösöt. A 7,5 magnitúdós összfényességű objektum kómája 4' körüli volt, és egy 10 magnitúdós mag is látszott benne. Ami még érdekesebb, hogy PA 70 irányban látszott egy 4'-es csóva, valamint EL-sal egy 1'-es szál PA 80-ra. Néhány nappal később már csak 8,1 magnitúdós az üstökös, és rohamosan csökken a deklinációja. Augusztus elején Ráktanyárról még megpróbálták észlelni, de alacsony horizont feletti magassága miatt rendkívül bizonytalanul látták.

SÁRNECZKY KRISZTIÁN

MEGVÉTELRE keresem a Csillagászati évkönyv 1980 előtti köteteit, valamint bármely, üstökösökkel kapcsolatos külföldi és magyar kiadványt, akár fénymásolva is. Továbbá minden olyan irodalmat, melyben magyar nőva-, szupernóva-, valamint üstökös-

felfedezésekről vannak információk. Sárneczky Krisztián, 1132 Budapest, Kádár u. 9-11. tel.: 153-4902.

ELADÓ 1982-es Csillagászati évkönyv, ára 40 Ft + postaköltség. Kereszturi Ákos, 1023 Budapest, Komjádi B. u. 1. tel.: 115-6772.